תפארת יוסף — כי תשא

וידבר ד' אל משה לאמר כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו לד' וגו' זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל וגו'.איתא בזוה"ק (תשא קפ"ז:) תא חזי הא אוקמוה לית ברכתא דלעילא שריא על מלה דאתמני ואי תימא ישראל האיך אתמנין אלא כופרא נטיל מינייהו וכו'. הענין בזה, דהנה כל טובה שאדם מכיר בתפיסתו שאינו שלו. ומכיר בתפיסתו שעוד הוא בידו של הקב"ה, וכיון שהוא עדיין בידו, לא שייך שתפסיק הנתינה, ושורה עליו הברכה, שאני מלה דאתמני היינו שכבר מונה אותו וכבר בא בתפיסתו ונדמה לו שהוא שלו, אז יכול להתיישן בידו ויכול לדמות לו שכחו ועוצם ידו עשה לו את החיל הזה. וזה ברכתא לא שריא. וזה שמסיים הזוה"ק, ואי תימא ישראל האיך אתמנין, כי האדם צריך להמליך את השי"ת מראשית המחשבה עד כל פרט ופרט מעשה, ואז מכיר שאין שום דבר שיהיה נפרד מאורו ית'. ומכיר את אחדות הגמור שיש בהפרטים האלה, כדאיתא בש"ס (ברכות נ"ח.) הרואה אוכלסי ישראל אומר ברוך חכם הרזים, היינו, כי באמת נדמה להאדם שהם נפרדים כדאיתא (שם) שאין דעתם דומה זה לזה ואין פרצופיהן דומים זה לזה. וזה שראה אוכלסי ישראל רואה, איך שבשביל כוונה אחת לשם שמים נתאחדו כולם, מסתמא יש אחד שמאחד אותם. וזה ואי תימא ישראל האיך אתמנין, היינו כמו שביאר בזה כבוד אזמו"ר זללה"ה, כי עובר על הפקודים היינו שבזה הרגע שהיה הוא עובר על הפקודים, היה פרט אחד שהיה מבורר יותר מן הכלל ישראל, והיה אז כל ישראל נכללו בו, ואז יכול לדמות לו שהוא נפרד. וכשד' יתברך מביט לאחד בפרט צריך שמירה גדולה, כי מתעורר אז הקטרוג שהיה בעת בריאת עולם מה אנוש כי תזכרנו. והעצה לזה שבל יקח לעצמו שום גיאות בזה שהוא מבורר עתה יתר מן הכלל בפרט מדתו, רק יכיר שהכל הוא ביד השי"ת. וכשהמלך עומד אצל זה, זה גדול, וכשעומד אצל זה, זה גדול, ויכיר שברגע זו נתן לו השי"ת כח לברר עצמו בזה הפרט, וברגע אחרת יהיה אחר עובר על הפקודים ויהיה אחר מבורר בפרט מדתו, ויהיה כל ישראל נכללו באחד. וממילא כשיכיר זאת ההכרה לא יהיה נפרד מהכלל. וזה כופרא נטל מינייהו, כמו שכתיב, זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל. היינו שיכיר שאצלו לא שייך שום שלימות ומצדו הוא בעל חסרון, ורק כל השלימות הוא כשהשי"ת ממלא את הכלי שהציב, ובלתי השי"ת הוא בעל חסרון, ויכלל עצמו בהכלל:

לכפר על נפשתיכם.איתא בירושלמי (שקלים פרק א) והובא ברש"י ז"ל ג' תרומות היה תורמין. אחת תרומה שנעשה מהם האדנים. ואחת תרומת המזבח לקנות מהם קרבן צבור ושניהם היו יד כולן שוה. ואחת תרומת המשכן נדבת כל אחד ואחד איש אשר ידבנו לבו. תרומת האדנים מורה כמו שמצינו (סנהדרין צ'.) כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא. והיינו שלעתיד אחר הבירור, אז כל ישראל יהיו בשוה, ולזה היה התרומה הזאת כל אחד בשוה, כי בזה לא שייך שום יתרון אחד על חבירו. ותרומת המזבח מורה על ישראל עלה במחשבה תחלה, ובזה ג"כ לא שייך שום יתרון אחד על חבירו, כי שם כל ישראל בשוה, ולפיכך גם התרומה הזאת היה כל אחד נדבתו שוה. ותרומת המשכן מורה מה שכל אחד בוקע את ההסתר להיות השי"ת שוכן אצלו. וזה מורה מן ישראל עלה במחשבה תחלה עד כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שאדם צריך לברר עצמו על מה בחר בו השי"ת בהתחלה קודם עבודתו. ועל מה

השי"ת קובע את הדברי תורה אצלו בקביעות, לזה היה התרומה הזאת איש אשר ידבנו לבו, את זה הציב השי"ת לפום צערא אגרא, היינו עד כמה שאדם בוקע את ההסתר כן שוכן השי"ת אצלו בקביעות. כדאיתא בזוה"ק (תרומה קכ"ח:) מנא ידעינן דקוב"ה אתרעיה ביה בבר נש ושויה מדוריה ביה כד חזינן דרדיף אבתריה בכל לביה ובכל נפשיה:

וידבר ד' אל משה לאמר ועשית כיור נחושת וגו' ורחצו אהרן וגו'.ענין נטילת ידים, ביאר בזה כבוד אזמו"ר זללה"ה בספרו הק' (מי השלוח ח"א פר' כי תשא ד"ה ורחצו) שהוא מורה על סילוק נגיעה, כמו שאנו אומרים בעת נטילת ידים שאו ידיכם קודש, היינו ליכלל הידים, שהם רומזים על כלי פעולה, בדעת שבראש, שבכל דבר שהידים לא יראו מפורש רצון השי"ת לא יעשו. וכמו שאיתא בש"ס (ברכות ט"ו.) הרוצה לקבל עליו עול מלכות שמים שלימה יפנה ויטול ידיו ויניח תפילין ויקרא ק"ש ויתפלל. יפנה, היינו לדחות ממנו כל המותרות. ויטול ידיו, היינו שיסלק נגיעתו. ויקרא ק"ש, היינו שיקבל עליו שבכל דבר שהוא נגד רצונו ית' אינו חפץ בה כלל, ואז יתפלל, מותר לו להתפלל על צרכיו צרכי הגוף, כיון שקיבל עליו עול מלכות שמים שלימה וסילק כל נגיעתו, ממילא כל צרכיו הם רק כדי שיהיה ביכולתו לקיים את רצון השי"ת, ואין לו שום נגיעה מצידו. וכמו שראינו גבי אברהם אבינו ע"ה שהיה מברר עצמו וסילק נגיעת עוה"ז, אז ראה מפורש שכל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה, כדאיתא במדרש (רבה לך ל"ט) אפילו ספינות שהיו מפרשות בים הגדול היה מתברכות בשביל אאע"ה. ופריך והלא של נסך הם, ומתרץ חלא מוזיל חמרא, היינו כיון שבירר עצמו וסילק כל נגיעת עוה"ז, ממילא היה כל צרכיו כבוד שמים. ולפיכך עשה משה רבנו ע"ה את הכיור, שהוא להסרת נגיעה, ממראות הצובאות, היינו שהראה בזה שבישראל לא שייך שיעשו שום דבר להנאתם, ואינם עושים ח"ו שום דבר למלאות תאותם רק כדי לקיים את רצון השי"ת:

ויאמר הראני נא את כבודך וגו' ויאמר ד' הנה מקום אתי ונצבת על הצור וגו' והסרותי את כפי וראית את אחורי ופני לא יראו.ונצבת על הצור היינו כעין דכתיב (ישעיהו נ"א:א') הביטו אל צור חצבתם ואל מקבת בור נקרתם, היינו שהשי"ת אמר למשרע"ה שיביט אל התחלת בריאת עולם, שהציב השי"ת לבוש שכבוד שמים חסר וישראל ישלים ע"י עבודתו. ולזה אמר לו השי"ת מקודם, הנה מקום אתי, שאעפ"כ יראה הנה מקום אתי. וכמו שנדרש במדרש (רבה בראשית ס"ח) אני הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומי, היינו שאצל השי"ת הוא השלימות היותר גדול ואין צריך כלל להבריאה, ומה שהציב את הלבוש הזה, הוא הכל למען טובת האדם, מצד שהוא חפץ להיטב לבריותיו, וזה שביקש משרע"ה מהשי"ת הראני נא את כבודך, היינו שכל אחר יכיר הנהגת השי"ת בהווה איך שכבוד שמים בשלימות. וכענין דאיתא במדרש (רבה קהלת ג) ואילו עמד אחד נביא וחכם לומר הצור תמים פעלו וכו' אלא משרע"ה לפי שכתוב בו יודיע דרכיו למשה וגו' לזה נאה לומר הצור תמים פעלו, היינו שהוא יהיה לו הכרה מפורשת בהווה ג"כ. ועל כן ביקש מהשי"ת, שכל אחד יכיר בהווה את ההכרה הזאת. והשיב לו השי"ת כי לא יראני האדם וחי, שאם כל אחד יכיר בהווה הנהגת השי"ת, לא יהיה מקום לעבודת האדם. רק וראית את אחורי, ומתרגם, ותחזי מה דבתרי. היינו שאחר העבודה של אדם יראה שמה שהיה נעלם עד הנה מן האדם ההכרה הזאת היה רק לטובת האדם, כדי שיהיה מקום לעבודה, אבל<